

**HOMÍLIA TRNAVSKÉHO ARCIBISKUPA MONS. JÁNA OROSCHA
V TRNAVSKEJ BAZILIKE SV. MIKULÁŠA 7. DECEMBRA 2016
Z PRÍLEŽITOSTI
OSLAVY 450. VÝROČIA ZALOŽENIA OLÁHOVHO SEMINÁRA**

Slávime 450. výročie založenia prastarého seminára Ostrihomskej arcidiecézy. Tu, v Trnave sa usídlilo vedenie arcidiecézy. Vo vtedajšej, aj terajšej arcidiecéze žili odjakživa rozliční obyvatelia. Zjednocovala ich katolícka viera. Zakaždým, keď hľadáme svoje historické korene, sa v nás posilňuje vedomie spolupatričnosti a bratskej lásky.

Sv. Ján Zlatoústý hovorí o kňazskom povolaní nasledovne: je to najväčšie svedectvo lásky ku Kristovi, pretože keď sa Ježiš spýtal Petra „Miluješ ma?“, na jeho pozitívnu odpoveď povedal: „Ak ma miluješ, pas moje ovce“. Aj týmto nám poukazuje na to, ako veľmi si váži prácu duchovných pastierov. Ak je svedectvo o láske voči Kristovi aj starostlivosť o chudobných a núdznych, potom aj služba kňazov je vyjadrením tejto lásky. Preto je v živote Cirkvi dôležité, koho si volí pre kňazskú službu. A preto je dôležitá príprava budúcich kňazov.

V čase, keď pápež Mikuláš Oláh v r. 1566 založil tento seminár, sa práve skončil Tridentský koncil, ktorý predpísal inštitucionálne formy výchovy a vyučovania budúcich kňazov. Už aj predtým miestami existovali kolégiá, kde spolu bývali tí, čo sa chystali na kňazstvo, tieto však neznamenal povinnú formu kňazskej formácie. Aká bola situácia počas Tridentského koncilu, odzrkadľuje nová koncepcia výchovy ku kňazstvu v spise sv. Jána z Avilly, ktorú pripravil pre Tridentský koncil. Najprv rozoberá situáciu svojej doby. Zisťuje, že „kléru najviac uškodilo, že ho zaplavili svetsky zmýšľajúci ľudia, ktorí nepoznajú podstatu toho stavu, ktorý prijímajú, ale ženie ich duch chamtivosti. Keď potom títo ľudia vstúpili do radov kléru, vyrastali v duchu škodlivej slobody bez štúdia vied a čností. Tak sme sa dostali do takej situácie, ako v časoch Jeroboáma, ktorý „ustanovoval kňazov výšin zo spodiny ľudu. Kto len chcel, každému naplnil ruku, a stal sa kňazom výšin...“ (1 Kráľ 13,33). Mohli sme klesnúť ešte hlbšie? Každý, kto len chce, sa dá vysvätiť na základe rímskeho breve v krátkom čase na škodu seba samého, na škodu toho, kto ho vysvätil a aj na škodu celej Cirkvi. Toto je to, čo nás privádza do tej situácie, v ktorej sa dnes nachádzame. Preto je dôležité, aby jednak nebolo ľahké vstúpiť, jednak spôsob života nebol bez disciplíny, a tak sú vylúčení tí, čo v Cirkvi hľadajú blahobyť, a zároveň aby boli prijatí tí, ktorí sú súci stať sa služobníkmi Boha. Sú takí, čo vidia toto zlo a chcú ho liečiť. Preto sa pýtajú, akým spôsobom možno dosiahnuť to, aby nebolo tak veľa klerikov a aby neboli takí zlí. Na tieto otázky odpovedám tak, že je len jeden spôsob, alebo aspoň jeden, a ten je veľmi dôležitý. Riešením je usporiadanie života Cirkvi tak, aby nebol prijateľný iným, iba tomu, kto je čnostný, alebo sa usiluje stať sa takým... Usporiadanie života a samotný duchovný život spôsobí, že zlí budú utekať aj vtedy, keď ich budú prosieť o to, aby zostali.

Základom organizovania seminárov bolo hľadanie svätosti života. Bolo treba pripraviť tých, ktorí sa podujali na misiu, na posväcovanie ľudí, na úlohu ohlasovania evanjelia tých kandidátov, ktorí boli veľkodušní a túžili po svätosti života. Zistilo sa totiž, a to práve v období renesancie, že nestačí iba humanistické vzdelanie k tomu, aby sa povzniesla spoločnosť alebo sa zabezpečila vlastná spokojná existencia, pričom nie je centrom jeho života túžba získať iných pre Ježiša Krista.

Toto poznanie je aktuálne i dnes. Nie je vecou náhody, že niektoré hnutia majú vlastné semináre a nazývajú ich „misijnými seminármi“. Táto myšlienka viedla aj kardinála Lustigera, keď v Paríži obnovil výchovu kňazov a systém vyššieho teologického vzdelávania. Aj keď v meste existovala teologická fakulta Institut Catholique, pre bohoslovcov založil novú katedru Ecole Cathedrale, aby sa tam pripravovali na svoje misijné poslanie v jednotnom duchu. Veď každý seminár má túto úlohu. Pripravuje na to, aby ohlasovali Kristovu vieru, radostnú zvesť vzkriesenia a nádej večného života. Teologické štúdiá slúžia na to, aby sme sa my sami dostali bližšie ku Kristovi, spoznali historické pamiatky o jeho osobe, diele a učení, spoznali spoločenstvo Cirkvi, v ktorom autenticky žije Kristovo dedičstvo. V centre nášho života má stáť osoba Krista a láska voči nemu. Preto sa usilujeme získať pre neho všetkých. Ak je teda toto našou úlohou, potom sa formácia a štúdiá stanú jedným celkom. Nebudeme sa trápiť kvôli tomu, čo si treba osvojiť z jednotlivých predmetov. Nebudeme sa pýtať, na čo sú jednotlivé vedomosti, čo z toho budeme môcť odovzdať – povedzme – starým tetuškám. Takáto „stará tetuška“ o ktorej sa vedú povrchné reči, neexistuje. Naša budúcnosť vo večnosti musí zaujímať v prvom rade nás samých. Ak my denno-denne bojujeme o svoju vieru, potom budeme môcť komukoľvek rozprávať o tom, prečo veríme. A bude to pre všetkých autentické a presvedčivé svedectvo. Toto povolanie musíme v sebe rozvíjať, toto musíme navzájom rešpektovať, a toto bude meradlom toho, ako sa pripravujeme.

Kódex kánonického práva v kánone 1029 zdôrazňuje, že posvätné rády sa majú udeľovať iba tým, čo majú pevnú vieru, primerané vedomosti, dobré meno, dobré mravy, potrebné fyzické a psychické vlastnosti, majú odskúšané čnosti a vedie ich správny úmysel. Povinnou formou prípravy na kňazstvo i v súčasnosti je seminár (kán 235, § 1). II. vatikánsky koncil tiež považuje semináre za potrebné, a zdôrazňuje ich ciele: slúžia na to, aby sa v nich bohoslovci pripravovali na dušpastiersku službu: vedeli pred ľuďmi reprezentovať Krista, ktorý neprišiel preto, aby sa jemu slúžilo, ale aby on slúžil iným a dal život za mnohých (por. Mk 10,45, Jn 13,12-17), a tým, že sa stane služobníkom všetkých získal mnohých (por. Optatam totius 4). Preto – podľa Koncilu formácia ku kňazstvu sa musí zamerať na všetkých úrovniach na toto poslanie duchovného pastiera.

V súčasnosti sa mnohí domnievajú, že riešenie otázky kňazstva je treba hľadať v sociologických a hospodárskych analýzach. Je však zrejmé, že svetské predstavy nepovedú k skutočným riešeniam. V príprave ku kňazstvu je potrebná túžba spoznať Krista. Je to ako vzácna perla alebo skrytý poklad. Ak ich nájdeme, potom všetko ostatné v našom živote bude nasmerované týmto smerom, potom biblické jazyky dostanú zmysel, cirkevné dejiny budú pre nás významné, s veľkým záujmom budeme skúmať, čo učila a v čo verila Cirkev počas stáročí a nebudeme ľutovať námahu najdôležitejšie texty študovať v pôvodnom jazyku. Potom nebudeme zarazení, ak nám niekto z chodníka fanaticky bude tvrdiť, že preklad Otčenáša je chybný. A ak je aj v originálnom texte chyba, potom celá Biblia je chybná, pretože sa to niekomu niekde kvôli nejakej ideológii nepáči. Nás však nepriťahujú nijaké ideológie, ale samotný historický Kristus, jeho slová, najstaršie spisy o ňom, a jeho náuka, ktorá i naďalej žije vo viere Cirkvi. Toto je viera, ktorej vzorom je Abrahám, ktorý aj napriek nepochopiteľnému príkazu Pána nepovedal, že on pozná lepšie riešenie. V duchu takejto viery budeme vidieť vyjadrenia učiteľského úradu Cirkvi v novom svetle a v novej sile, v ktorej Cirkev hľadá autentickú odpoveď historického Krista na otázky súčasného života.

Vedomí si svojej zodpovednosti a s radosťou ďakujeme za 450 rokov seminára, za profesorov, predstavených, za vernosť a službu kňazov, ktorí tu študovali, vyprosujeme Božie požehnanie pre Trnavskú arcidiecézu, za jej bohoslovcov. Prosme pána žatvy, aby poslal mnoho robotníkov do svojej vinice. Amen.